

TAALLEESONDERWIJS - 6. Leesbelevingen van leerlingen

Projectbureau Kwaliteit ontwikkelt handreikingen en kwaliteitskaarten om het onderwijs in de basisvaardigheden taal/lezen en rekenen te verbeteren en opbrengstgericht werken te versterken. Deze publicaties zijn als pdf-bestand te downloaden van de websites www.schoolaanzet.nl, www.taalpilots.nl en www.rekenpilots.nl.

De kwaliteitskaart **Leesbelevingen van leerlingen** maakt deel uit van de serie **Leerlingen betrekken bij leesprestaties**

Inleiding

Doelgerichtheid is een belangrijk aspect van effectief en opbrengstgericht onderwijs. Doelgerichtheid betekent doelen stellen en na een periode van gerichte inspanning nagaan of die doelen zijn bereikt. Doelgerichtheid is een houding die bewust moet worden aangeleerd. Zowel leerkrachten als leerlingen moeten 'doelbewust' zijn om de doelen daadwerkelijk te halen.

De serie kwaliteitskaarten *Leerlingen betrekken bij leesprestaties* biedt handvatten aan leerkrachten die hun leerlingen bewuster en doelgerichter willen laten lezen. Aan de hand van deze kwaliteitskaarten kunnen leerkrachten hun leerlingen betrekken bij hun eigen leesontwikkeling door hen de leesactiviteiten en leesprestaties zelf in kaart te laten brengen. Op deze manier stellen leerlingen niet alleen vast of ze vooraf gestelde doelen hebben behaald, ook krijgen ze een beter beeld van de inzichten die ze opdoen tijdens het lezen of de daarmee samenhangende activiteiten, en kunnen ze bij hun verdere leesontwikkeling en lees-aanpak bewuster gebruik maken van die inzichten.

Toelichting

Leerlingen moeten vlot en vloeiend technisch kunnen lezen om goede resultaten te behalen bij begrijpend lezen. Maar ook achtergrondkennis en een flinke woordenschat zijn daarvoor onontbeerlijk. Om achtergrondkennis te ontwikkelen en de woordenschat te vergroten is het nodig dat een leerling veel en gevarieerd leest. Een rijk leesaanbod zorgt ervoor dat leerlingen ook gemotiveerd blijven om te lezen. Voor leerkrachten is het nuttig een goed beeld te hebben van de onderwerpen waarin de leerlingen geïnteresseerd zijn en van de onderwerpen waar zij helemaal geen belangstelling voor hebben. Ook is het belangrijk dat zowel leerling als leerkracht overtuigd zijn van het nut van lezen.

Gebruik

Leesbelevingen van leerlingen bestaat uit zeven in te vullen kaarten over verschillende teksttypen: krantenartikel, informatieboek, leesboek (verhalen), strip, tijdschrift, gedicht en prentenboek. De leerlingen geven een reactie op de gestelde vragen. De reacties van de leerling geven de leerling zelf en de leerkracht een goed beeld van de leesinteresses van de leerling, de toegenomen kennis en de emotionele betekenis van de tekst voor de leerling.

In feedbackgesprekken gaat de leerkracht samen met de leerling in op de leesbeleving aan de hand van de gelezen teksten en de reacties die de leerling heeft gegeven op deze teksten.

Vorbereiding

Kopieer voor de leerlingen alle zeven kaarten *Leesbelevingen van leerlingen*.

Activiteit

1. Formuleer het doel samen met de leerlingen: gevarieerde teksten kunnen lezen en kunnen nagaan wat de inhoud van de tekst betekent. Een tekst kan een emotionele betekenis hebben en een cognitieve. 'Emotioneel' betekent in dit verband dat een leerling iets heeft beleefd aan de inhoud van een tekst. Met 'cognitief' bedoelen we dat een leerling meer kennis heeft over een bepaald onderwerp.
2. Leerlingen lezen zelf of met klasgenoten teksten. Deze zijn aangereikt door de leerkracht of zelf gekozen door de leerling.
3. De leerling geeft op de kwaliteitskaart die hoort bij de gelezen tekstsoort zijn/haar reactie.

Feedback

Gesprekken met leerlingen over wat zij hebben ingevuld op de kaarten zijn absoluut noodzakelijk. In deze gesprekken staan de leerlingen samen met de leerkracht stil bij hun leeservaringen, hun belevingen hierbij en wat ze ervan hebben geleerd. In deze gesprekken worden de leerlingen zich ervan bewust dat goed kunnen lezen ertoe leidt dat je kennis op allerlei gebieden toeneemt. Daardoor ben je beter in staat je een mening te vormen en kun je beter met anderen van gedachten wisselen over allerlei verschillende onderwerpen.

Voor de opbouw van het gesprek kunnen de vragen worden gehanteerd die ook op de kwaliteitskaart aan de leerling zijn gesteld. Het gaat hierbij om vragen als:

- Hoe vond je de tekst? Vond je de tekst gemakkelijk of juist moeilijk om te lezen? Wat was de reden denk je?
- Kun je kort vertellen waar de tekst over gaat?
- Wat vond je interessant of belangrijk in de tekst? Waarom?
- Wat heb je van de tekst geleerd?
- Zou je aan klasgenoten voorstellen om deze tekst ook te lezen? Waarom wel/niet?

Gesprekken over leesbeleving vinden eerst in een één-op-één situatie met de leerkracht plaats. Wanneer leerlingen bekend zijn met de aanpak, kunnen de feedbackgesprekken ook groepsgewijs worden gevoerd.

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Krantenartikel

Kop: _____

Inhoud van het artikel:

Wat vind ik zelf belangrijke woorden in dit artikel:

Niets geleerd

Veel van geleerd

--	--	--	--	--

Omcirkel wat je van het artikel vond (je mag meerdere woorden omcirkelen):

Ik vond dit artikel:

verrassend	voorspelbaar	boeiend	saai	eenvoudig	eng
geloofwaardig	ongeloofwaardig	grappig	droog	vrolijk	spannend
gevoelloos	ontroerend	verdrietig	origineel	afgezaagd	makkelijk
moeilijk	net echt	vol fantasie	ingewikkeld	droevig

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Informatieboek

Titel: _____

Inhoud van het boek:

Dit wil ik onthouden:

Voor mij zijn dit belangrijke woorden in deze tekst:

Niets geleerd

Veel van geleerd

--	--	--	--	--

Omcirkel wat je van het boek vond (je mag meerdere woorden omcirkelen):

Ik vond dit informatieboek:

verrassend	voorspelbaar	boeiend	saai	eenvoudig	eng
geloofwaardig	ongeloofwaardig	grappig	droog	vrolijk	spannend
gevoelloos	ontroerend	verdrietig	origineel	afgezaagd	makkelijk
moeilijk	net echt	vol fantasie	ingewikkeld	droevig

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Leesboek (verhalen)

Titel: _____

Het boek gaat over:

Omcirkel wat je van het boek vond (je mag meerdere woorden omcirkelen).

Ik vond dit informatieboek:

verrassend	voorspelbaar	boeiend	saai	eenvoudig	eng
geloofwaardig	ongeloofwaardig	grappig	droog	vrolijk	spannend
gevoelloos	ontroerend	verdrietig	origineel	afgezaagd	makkelijk
moeilijk	net echt	vol fantasie	ingewikkeld	droevig

In het verhaal las ik ook over wat ik zelf ook meemaak/heb meegemaakt zoals bijvoorbeeld:

In het verhaal las ik ook over wat ik zelf nooit heb meegemaakt, maar wel zou willen meemaken.

Vooraf:

Ik raad anderen aan om dit boek wel/niet te lezen omdat:

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Strip

Titel: _____

Deze strip gaat over:

Omcirkel wat je van het boek vond (je mag meerdere woorden omcirkelen).

Ik vond deze strip:

verrassend	voorspelbaar	boeiend	saai	eenvoudig	eng
geloofwaardig	ongeloofwaardig	grappig	droog	vrolijk	spannend
gevoelloos	ontroerend	verdrietig	origineel	afgezaagd	makkelijk
moeilijk	net echt	vol fantasie	ingewikkeld	droevig

Ik zou deze strip aan _____ willen geven omdat

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Tijdschrift

Het tijdschrift is bedoeld voor: _____

Bij het lezen van de inhoudsopgave vond ik vooral interessant:

- _____
- _____
- _____
- _____

Ik vond dit interessant omdat:

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Gedicht

Titel: _____

Voor mij zijn dit belangrijke woorden in dit gedicht:

Toen ik dit gedicht las moest ik denken aan:

Toen ik het gedicht las voelde ik me:

vrolijk	verdrietig	teleurgesteld	boos	opgewonden	ontroerd	onrustig
---------	------------	---------------	------	------------	----------	----------

Ik zou dit gedicht aan _____ willen geven omdat

LEESBELEVINGEN VAN LEERLINGEN

Prentenboek

Titel: _____

Dit prentenboek gaat over:

Omcirkel wat je van het prentenboek vond (je mag meerdere woorden omcirkelen).

Ik vond dit prentenboek:

verrassend	voorspelbaar	boeiend	saai	eenvoudig	eng
geloofwaardig	ongeloofwaardig	grappig	droog	vrolijk	spannend
gevoelloos	ontroerend	verdrietig	origineel	afgezaagd	makkelijk
moeilijk	net echt	vol fantasie	ingewikkeld	droevig

Ik zou dit prentenboek aan _____ voor willen lezen omdat

Deze kwaliteitskaart maakt deel uit van de serie **Leerlingen betrekken bij leesprestaties**.

De serie bestaat uit:

1. Werken met een leesdossier
2. Met kleuters praten over letters leren
3. Woorden steeds beter lezen
4. Teksten steeds beter lezen
5. Lezen toepassen
6. Leesbelevingen van leerlingen

Colofon

De kwaliteitskaarten **Leerlingen betrekken bij leesprestaties** zijn ontwikkeld door Yvonne Leenders en Ed Koekebacker. Bij het samenstellen en uitwerken van deze kwaliteitskaart is gebruik gemaakt van *Vrij lezen, in beeld, woord en uitvoering*, Lucia Fiori e.a., CPS Amersfoort, 2010.

Projectbureau Kwaliteit ontwikkelt handreikingen en kwaliteitskaarten rond taal, rekenen en opbrengstgericht werken. Dit vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de PO-Raad.

Voor vragen rond de kwaliteitskaarten Taalleesonderwijs kunt u contact opnemen met Gea Spaans, e-mail info@schoolaanzet.nl.

© maart 2011 - Buiten het downloaden zijn alle rechten op dit product voorbehouden aan: